

Vi er mennesker – de vil ha maskiner

Forsvar arbeidsmiljølova!

Hadde kapitalistene over hode hatt mulighet til det, ville de ha erstatta enhver arbeider med ei maskin. Maskiner blir ikke sjuke, får ikke vondt i ryggen, må ikke sove, får ikke barn, trenger ikke mat og organiserer seg ikke til protest og kamp. Riktignok trenger de en og annen reparasjon, men de avskrives, hives og erstattes.

Eierne av Europas store selskaper har sagt ifra. Ved sitt runde bord har de bestemt den korrekte politikken for deres klasse, den som sitter med den økonomiske og politiske makta. Denne politikken skal også gjelde for Norge. Resultatet har vi nå sett: Pensjonssystemet skal ikke bare ta fra de fattige og gi til de rike – men folk skal jobbe i flere år! Arbeidsmiljøloven skal endres – slik at det blir lettere

for eierne å presse arbeidsfolk til å jobbe mer for mindre lønn til nær sagt alle døgnets tider.

Men mennesker er ikke maskiner! Derfor kommer protestene. Den 19. oktober blir det aksjonsdag til forsvar for arbeidsmiljøloven og folketrygda. 62 deltakere fra 31 lokale LO-avdelinger har tatt initiativet. Les mer om dette på side 10.

Dette nummeret av akp.no er et spesialnummer om angrepene på arbeidsmiljøloven. Tidligere har vi laget et om pensjonsreformen, se www.akp.no 2/2004.

Hver måned – en ny avis. Enkelpersoner, foreninger og klubber kan abonnere gratis. Se adresser på baksida.

Et rødt flagg

Det finnes et skille i verden,
og det går på tvers over grenser og land.
På ei side står kapitalen,
på den andre hver utbyttet kvinne og mann.
Et rødt flagg har flammet
før i vår grend.
Det gjelder for alle
å velge ei side igjen.

Siste vers i diktet
«Et rødt flagg» av Arnljot Eggen

INTERNASJONAL SOLIDARITET

LEDER

JORUN GULBRANDSEN
jorgul@online.no

Hent soldatene hjem – støtt motstandskampen!

AKP støtter motstandskampen som utvikler seg i Irak.

Under Vietnamkrigen hørte vi en svensk sang om Lilla frøken An. Det var ei ung jente som klarte å vinne over Stora Johnny fra USA. Han kom med bombefly, sprøyta gift over mennesker, skog og eng og drepte uskyldige. Lilla frøken An hadde sandaler, skjorte og bukse og en stråhatt. Men hun tok knekken på Stora Johnny. Lilla frøken An gravde ei grop i bakken. I bunnen satte hun spisse stokker. Greiner og løv dekket åpninga. Så når Stora Johnny kom trampende, havna han i bjørnegrava. Synd for ham, for kona og barnet hans. Bra for menneskene i landsbyen.

Under enhver okkupasjon er det mange som Lilla frøken An. Uttallige er fortellingene om rettferdig motstandskamp i Norge da vi var okkupert. Det er derfor merkelig at det nå er så vanskelig for mange å forstå at folket i Irak kjemper en tilsvarende rettferdig kamp! Mange som var mot krigen før den starta, har tatt USAs okkupasjon til etterretning, som om det var det beste tross alt.

Etter som den irakiske motstanden øker, synes likevel mange det blir vanskelig fortsatt å støtte okkupasjonen. Men hva skjer da? Kommer det krav om at all okkupasjon må ta slutt? Nei, det kommer krav om en annen okkupasjon, støtta av FN. USA ønsker naturligvis også det. De har gått på trynet og trenger hjelp til å fortsette okkupasjonen under en annen hatt. De ønsker å ha 100.000 soldater i Irak også etter sommeren, men da med FN som garantist og med soldater fra enda flere land. Slik håper USA at okkupasjonen skal bli mer akseptabel i verdens øyne.

Bak kravet om at FN må inn, ligger i mange tilfeller ei forestilling om at irakerne er usiviliserte barbarer som ikke kan ordne opp i sitt eget land. Muslimer blir sett på med mistenksomhet i utgangspunktet. Det trengs hjelp fra «demokratiene» for å sikre ro, orden og framgang. Det ligger rasisme i dette. Må det virkelig stå fremmede soldater fra imperialistland på gatehjørnene?

Nei, fremmede soldater er ikke løsninga, men problemet, uansett hva slags hjelm de har på seg. Irak er okkupert. Dette må opphøre, før en gjenoppbyggingsfase kan starte. Det irakiske folket må gis samme rett som det norske hadde i 1940, nemlig retten til å kaste ut okkupantene og bestemme i eget land.

Vi tror bestemt at det bare er en seier i denne kampen som kan stanse lidelsene, myrderiene og ydmykelsen til det irakiske folket. AKP støtter motstandskampen som utvikler seg i Irak. Noen av motstandsfolkene gjør ting vi er uenige i. Folk med andre motiver blander seg inn. Det må likevel ikke føre til at retten til motstandskamp trekkes i tvil.

Lilla frøken An lot Stora Johnny bli spidda på grusomt vis. Og ingen visste hva som ville komme etterpå. Men var ikke den motstandskampen hun deltok i, rettferdig? Hadde hun ikke retten på sin side?

Sykepleier: Organiser inn

Unni Hembre er leder av Norsk Sykepleierforbund avdeling Oslo. Økt liberalisering stiller nye krav til fagforeningene. Internasjonalisering av arbeidsmarkedet likeså.

akp.no

akp.no: Sykepleiere finnes i alle land, og alle land har vel ei godkjenningsordning av sykepleiere. Hvorfor opplever dere problemer med import av sykepleiere?

Unni: Det stilles veldig ulike krav til sykepleiere. På Island har de fire års universitetsutdanning. Andre land har bare utdanning på videregående skoles nivå. Derfor trengs det en autorisasjon for å bli godkjent som sykepleier i Norge. Det er ikke noe problem at det kommer sykepleiere fra for eksempel Latvia, så lenge de kan utføre den jobben som forventes av dem etter norske forhold.

Mens de venter på autorisasjon, kan sykepleiere jobbe på lisens i Norge. Dette skaper en del problemer, for i denne perioden, som kan vare opp til to år, er det arbeids-

giveren som har ansvaret for at de ikke blir satt til oppgaver de ikke er skikket til. Her synes det. Og dette går ut over pasientene.

De siste åra har vi opplevd liberalisering av inn- og utleie, frislipp av vikarbyråer og omdanning av sykehusa til statsforetak. Denne prosessen åpner for forsøk på å tjene penger på privat «arbeidsformidling».

Et eksempel er fra Latvia: I 2000 tok et privat firma i Trondheim kontakt med de seks utdanningsinstitusjonene for sykepleiere i Latvia og helsedepartementet der. Det foreslo en intensjonsavtale om å gi norskundervisning ved sykepleierskolen. Dette med tanke på rekruttering av sykepleiere til Norge – i første omgang ca. 200 årlig. I Latvia utdannes det ca. 700 sykepleiere hvert år.

Fagforeninga tok kontakt med lederne ved alle sykepleierutdanningene, landets helseminister og landets president. Forsøket fra Trondheimsfirmaet endte med en busslast sykepleiere hit fra Latvia, Estland og Litauen. De stod her

uten norskkunnskaper og uten jobb. Ingenting av det de var blitt fore-

speila, så som arbeidsgivere, norsk autorisasjon og bolig var til stede. Vi hadde et møte med dem for å prøve å hjelpe dem. Byrådet hadde for de fleste ikke betalt avgiften for å få autorisasjon, og dermed ble ikke søknaden deres behandla. De få som ble behandla, fikk avslag fordi de ikke oppfyl-

te krava. De mangla både kvalifikasjoner som sykepleiere og språkkunnskaper nok til å kunne ansettes her.

akp.no: Det er vel ikke bare sykepleiere fra Baltikum en prøver å utnytte?

Unni: Det er vanskelig for fagforeningene å følge med på alles lønns- og arbeidsvilkår. Særlig har dette blitt vanskeligere med privatiseringa. Private drivere av sykehjem mangler ofte tariffavtaler. De reelle vilkåra til de sykepleierne som kommer fra fattigere land, får vi inntrykk av kan skjules. Vi får meldinger om at det finnes firmaer som organiserer import av sykepleiere fra India og Filippinene og

Unni Hembre

Stans likvideringene – støtt intifadaen

Lørdag 17. april ble hamaslederen Abdel Aziz al-Rantissi likvidert av israelske kamphelikoptre. Han led samme skjebne som sjeik Ahmed Yassin, som ble likvidert for under en måned siden, 22. mars.

Uttalelse fra AKP

Israel har i lang tid ført en brutal politikk med likvidasjoner av palestinske ledere. Dette er ofte angrep i tett befolkede områder hvor mange sivile liv går tapt.

Drapet på Abdel Aziz al-Rantissi er nok et eksempel på at Israel ikke ønsker fred, men ønsker å trekke seg ut av Gaza med blod på hendene. Sharon ønsker å knuse all motstand i de palestinske områdene før han overlater dem til seg selv.

Det at USA nekter å fordømme denne aksjonen, er nok et bevis på deres støtte til israels terror. Sharon må ha oppfattet USAs signaler fra møtet i Washington som et klart signal til en fortsettelse av Israels ensidige krig mot palestinerne. På dette møtet ga Bush to forsikringer som Sharon trengte i bytte for uttrekkinga fra Gaza. Bush sa at palestinerne ikke skulle få returnere til Israel, men i en palestinsk stat. Og han sa at enhver freds-

Støtt intifadaen! Fra demonstrasjonen etter drapet på sjeik Yassin.

Foto: akp.no

avtale må reflektere at «fakta på bakken» har forandret seg veldig. Konsekvensene for palestinerne blir at alle sammen skal bli stuet inn på et område som er en brøkdel av det historiske Palestina, og en brøkdel av Vestbredden og Gaza.

Fredsforhandlingene har ikke vist seg å gi resultater for palestinerne. De har bare fått lov til å administrere okkupasjonen og lette israelernes arbeid. Så å kreve at palestinerne skal legge ned våpnene og sette seg til forhandlingsbordet igjen, er å kreve at de skal bli sine egne bødler.

Israel og israelvenner kaller palestinerne sin motstand for terrorisme. Da er det viktig å huske på hvem som er den virkelige terroristen. Sidan al-Aqsa intifadaen starta 28. september 2000 har har rundt 2.800 palestinerne blitt drept, mange av dem sivile.

Palestinerne har rett til å gjøre motstand. Begrunnelsen israelerne brukte for å likvidere al-Rantissi i går, var at en israelsk soldat var blitt drept. Å drepe okkupasjons-soldater er lov i følge folkeretten. Utenomrettslige henrettelser av politiske ledere er ikke det.

INTERNASJONAL SOLIDARITET

leid arbeidskraft

Illustrasjonsfoto.

at sykepleierne er redde for represalier fra arbeidsgiveren dersom de organiserer seg.

akp.no: Hva gjør dere da for å hindre at de utenlandske sykepleierne blir utnyttet?

Unni: For oss er det viktig at vi organiserer flest mulig. Vi har endra vedtektenes, slik at også sykepleiere som kun

på nye felt eller for å oppnå en spesiell kompetanse. Det synes vi er fint. Problemene oppstår når landa som sender ut sykepleiere, sjøl blir ramma av mangel på sykepleiere.

Ta for eksempel Afrika. I flere land har helsearbeiderne høyere dødelighet enn resten av befolkninga på grunn av aids. Samtidig tømmer vestlige land Afrika for kvalifiserte helsearbeidere ved å importere dem for å dekke sin egen mangel.

Vårt hovedkrav er at hvert enkelt land må ordne opp i å skaffe tilstrekkelig med sykepleiere selv, og ikke basere seg på import. I Norge er det over 5000 utdanna sykepleiere som ønsker å jobbe mer. Og enda flere ville jobbe mer, om yrket var bedre betalt og arbeidsdagen mindre slitsom. Vi mener derfor at myndighetene i Norge ikke må løse underskuddet av sykepleiere ved å satse på import, men heller bedre betingelsene og utdanningstilbudet i Norge.

Jeg nevnte Latvia i sted som utdanner 700 i året og der et firma altså la opp til å importere 200 i året. Det er klart at primærhelsetjenesten i Latvia ville ha blitt ramma dersom dette var blitt realisert. Det er også et tankekors at Filippinene sier at de har et kontinuerlig overskudd av sykepleiere. Hva slags samfunnsregnskap er det som baseres på at man utdanner en mengde sykepleiere, som så blir sendt ut av landet for å få utført yrket?

Det er internasjonalt akseptert at de rike landa ikke må importere helsearbeidere fra fattige land. Dette forplikter også de norske myndighetene. Men jo større del av helse-Norge som blir privatisert, jo mindre gjennomslag vil en slik forpliktelse ha. For med markedet er det overskuddet som styrer, og ikke moralen eller samfunnsansvaret.

akp.no: Så et hovedproblem er at helsesektoren blir gjort stadig mer om til marked?

Unni: Det er sikkert. La oss ta eksemplet med privat drift av sykehjemmene. Når anbuda sendes ut, stilles det ikke krav om at de ansatte skal ha tariff-lønn. Et annet eksempel: Ullevål sykehus hadde avtaler med ti ulike vikarbyråer. Men hvem er ansvarlig for at vikarene ikke jobber for mange timer i uka? Dette er bekymringsfullt i forhold til pasientenes sikkerhet. Søvnmangel og tretthet øker risikoen for å gjøre feil.

Nå når sykehusforetaka skal fungere som vanlige bedrifter, snakker alle om lønnsomhet. Men hva er lønnsomt? Er det lønnsomt å ha pasienter som dør fort, fordi dette gir sykehuset størst inntekt? En skummel tanke. Samtidig blir lønns- og arbeidsvilkåra satt under press. Ledelsen sier at de ansatte må være med å sikre driften ved å senke egne krav. Jeg er sikker på at mer marked verken er sunt for samfunnet generelt eller for oss sykepleiere.

andre fattige land. Hvor mye disse må betale for å få komme hit vet vi ikke, men vi hører rykter om at de betales dårlig. Vi er bekymra for om sykepleiere som er her noen måneder, får tariff-lønn, rett og slett fordi de selv mangler kunnskapene om sine rettigheter i Norge.

Vi merker at sykepleiere fra tidligere østblokkland er skeptiske til fagforeninger, trolig fordi hjemlanda ikke godtar uavhengige fagforeninger, pluss

jobber på lisens, skal kunne bli med. Vi har nå over 200 medlemmer av denne typen. Dessuten gjelder det å styrke deres rolle i fagforeninga. På det siste opplæringskurset for tillitsvalgte hadde vi 40 deltakere med åtte ulike nasjonaliteter. Vi prøver også å styrke samarbeidet vårt med fagforeninger i andre land.

Det har alltid vært stor utveksling internasjonalt i sykepleieryrket. Sykepleiere reiser for å utvikle seg

Viktig forsøk med sekstimersdag

Da Oslo kommune gjorde et forsøk med sekstimersdag for noen år siden, var resultatene utelukkende positive.

akp.no

For noen år sida (1995-1997) gjorde Oslo kommune et forsøk med sekstimersdag med full lønnskompensasjon.

Opprinnelig var det 86 arbeidere, men den reduserte arbeidstida førte til 17 stillinger i tillegg, så 103 forsøkspersoner deltok. Det var hjemmehjelpere, hjelpepleiere og sykepleiere. Forsøket ble gjennomført i bydelen Uranienborg-Majorstua og varte i 22 måneder.

FAFO har evaluert forsøket. Fagforeningene har også laga en rapport. Dette er arbeidstakernes erfaringer:

Fravær

Alle yrkesgruppene i forsøket reduserte korttidsfraværet, altså fravær inntil 14 dager. Det er det fraværet arbeidsgiverne betaler for, og resultatet er derfor et godt argument overfor dem. I hjemmesykepleien ble sykefraværet halvert. Hos hjemmehjelpene gikk også langtidsfraværet drastisk ned. På sykehjemmet og i hjemmesykepleien gikk langtidsfraværet opp. Kanskje det hadde betydning at det var 17 gravide med i forsøket.

Arbeidsmiljøet

Nye turnusordninger ble opplevd som absolutt positivt av de ansatte. Stress og press ble mindre. De ansatte syntes de hadde bedre tid til pasientene og fikk gjort en bedre jobb. De merka at de hadde bedre tid til å komme seg.

Tjenestekvalitet

Arbeidskraftinnsatsen ble holdt konstant i og med at en ansatte 17 nye. Turnusen ble lagt om. Det ble flere på dagen enn på kvelden. Dagvakt fra 8 til 14, kveldsvakt fra 16-22 og en fra 17-23. For å øke personaltettheten midt på dagen innførte de ei midtvakt fra 10-16, og denne vakta skulle spesielt ivareta pasientenes sosiale og psykiske behov. Pasienter, pårørende og ansatte hadde positive erfaringer med endringa.

Likestilling

Forsøket gjorde det mulig for mange kvinner å gå over i full stilling, og de fikk med det full lønn og fulle rettigheter. At det var 17 svangerskap i prosjektperioden, ble av flere gravide forklart med at det var lettere å få overskudd til barn med en kortere arbeidsdag.

Hverdagslivet

At arbeidsdagen var redusert, ble oppfatta som udelte positivt. En time betyr så mye for å få hele hverdagslivet til å gå i hop!

Les rapportene!

1. FAFO har laget en rapport om forsøket. Kontakt FAFO via www.faf.no.

2. Fagforeningenes oppsummering. Kontakt Samordningsgruppa for sekstimersdagen.

3. Samordningsgruppa har også en rapport laget av De Facto i juni 2001. «Tida er inne – nye muligheter for sekstimersdagen». Den er lagt ut på www.kvinnefronten.no, se temasider og «arbeid»

Samordningsgruppa for sekstimersdagen kan du treffe bl.a. via Fellesorganisasjonen for barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere, FO. Skriv til solvis@jobsv.no

EU-UTVIDELSEN

Fri flyt av billig arbeidskraft?

1. mai i år utvides EU med ti nye medlemsland. De fleste av disse har lønnsnivå og velferd langt under snittet i EU og Norge.

akp.no

Mange frykter kraftige forverring av lønns- og arbeidsvilkår, når billig og uorganisert arbeidskraft får flyte fritt fra «øst» til «vest». akp.no har møtt Ingjald Gaare og Kenneth Fuglemsmo.

akp.no: Hva er motivene for «østutvidelsen»?

– For å sette det på spissen, er østutvidelsen virkeliggjøringa av tyskernes visjon om «Lebensraum nach Osten», sier Ingjald Gaare. Det dreier seg om kapitalens behov for å utvide markedet og tilgangen av billig arbeidskraft. Rein og skjær imperialistisk ekspansjon. I tillegg ønsker borgerskapet mer mobil arbeidskraft. Sammenlikna med USA er ikke EU-arbeiderne fleksible nok for kapitalen.

– Den øst-europeiske arbeidskrafta vil bli brukt som ei brekkstang mot den vestlige arbeiderklassens lønns- og arbeidsvilkår, tilføyer Kenneth Fuglemsmo. Det sier seg sjøl at en arbeider fra Estland som jobber for 50 kr timen, er ettertrakta for kapitalistene. Dette vil øke presset også på norske lønninger.

akp.no: Er ikke slike argumenter bygd på snever nasjonalisme og egois-

me?

– Jeg kan ikke skjønne at det er feil å forsvare de godene som arbeiderklassen har kjempa fram, sier Ingjald. Arbeiderklassens stilling blir ikke bedre av at norske arbeidsfolk går ned i lønn. Det er uansett kapitalen som tjener på dette, og om lønna i Europa jevnes ut på et lavt nivå, finnes det alltid fattigere land å konkurrere med. Arbeidskjøperne vil alltid hevde at lønna er for høy.

Rasisme?

akp.no: Noen vil kanskje sette dere i bås med rasister og innvandringsmotstandere?

– Innvandring er ikke problemet, svarer Kenneth. AKP og Rød Ungdom har aldri vært negativ til innvandring i seg sjøl. At folk fra andre land kommer for å få et bedre liv, er flott. Norge må også åpne grensene for folk på flukt.

– Men kapitalen bruker arbeidsinnvandringa som våpen mot arbeidsfolk, sier Ingjald. Det er norske arbeidere og den norske arbeiderbevegelsen nødt til å slåss mot. Vi ønsker utenlandske arbeidere hjertelig velkommen, men vi krever ordna forhold og at de får tariff-lønn.

akp.no: Er ikke løsninga da å fagorganisere de utenlandske arbeiderne?

– Det høres fint ut, men dette vil jo ødelegge deres «konkurransefortrinn». Og 50 norske kroner er fortsatt ei høy timelønn, sammenlikna med forholda i for eksempel Estland, fortsetter

Ingjald. Og norske regler gjør at arbeiderne i mange tilfeller har felles interesse med arbeidskjøperen om å holde den lave lønna skjult. Hvis et firma bryter bestemmelsene som gjelder i arbeidslivet, blir nemlig utenlandske ansatte sendt ut av landet. De er knytta til kapitalisten sin, sånn som livegne var knytta til adelen før.

Sosial dumping

akp.no: Hvordan skal vi kjempe mot dette?

– Både Nei til EU og deler av fagbevegelsen har jobba aktivt med å undersøke hva østutvidelsen vil innebære. I kampen mot sosial dumping har LO ei liste med krav til staten, forteller Ingjald. Det er stort sett gode krav, som dreier seg om kontrollmuligheter og rett til innsyn i lønns- og arbeidsvilkåra i bedriftene.

– Jeg trur den eneste varige løsninga til folkets beste, er å innføre sosialisme, sier Kenneth. Kapitalismens innebygde problemer og umenneskelighet, lar seg ikke fjerne varig med små endringer. Det burde være tydelig for alle, nå når de vestlige velferdsstatene bygges ned igjen. Vi trenger et samfunn hvor profitt ikke er målsetningen for produksjonen, men det får vi ikke uten kamp!

Ingjald Gaare (58), murer og styremedlem i LO i Trondheim. Medlem av AKP. Kenneth Fuglemsmo (21), malerlærling og leder av Trondheim Rød Ungdom. Medlem av AKPs sentralstyre.

Foto: Alexander Prestmo

Ja-argument utan innhald

Kampen om EU-medlemskap er i gang. Eigenleg har han vel pågått heilt frå storsigeren i 1994, men no har pressa bestemt seg for å seia det høgt. Korleis argumenterer jasida, og korleis kan me møta dei?

Magnus Bernhardsen

På nettstaden til Europarørsla, www.jasiden.no, ligg det ei argumentrekke for EU. Demokrati, samarbeid, sikkerhet og solidaritet er plussorda som skal få oss til å forstå at vi bør verta euroentusiastar.

Korleis argumenterer dei for at EU er demokratisk? Jau, «[det] er din rett til å være med å påvirke beslutninger som påvirker deg selv» Og kva avgjerder er det som påverkar oss? «Gjennom EØS-avtalen må vi rette oss etter vedtak fattet i EU. [...] Bare medlemskap gir medbestemmelse».

Den openberre løysinga på den udemokratiske EØS-avtalen må vera å melda seg ut. Men samstundes er det og slik at EØS-avtalen trass alt ikkje bind Norge til alt ein EU-avtale inneber. Under 20% av EU-vedtaka følger med på lasset.

Ei anna grunn til at EU er «demokrati» er «I en tid med stadig sterkere amerikanisering og globalisering er EU også den sterkeste forsvaret av europeisk kultur.»

Og dei kallar nei-folk for nasjonalistar... Kva gjer euronasjonalismen så mykje

betre? Kva dette felleseuropeiske er for noko, er og nokså uklårt. Om ja-sida er så redd for «amerikanisering», vil eit reelt kulturult mangfald i Europa vera eit betre bolverk enn eit fromt ønskje om ein felleseuropeisk nykonstruksjon.

Plussordet *solidaritet* vert forklært med at det er «når du tenker lenger enn din egen lommebok». Det er vel difor EU-landa vil stengja innvandrarrar ute, det er difor dei legg opp til at dei nye medlemslanda i aust ikkje skal få regulera utanlandske investeringar, og at dei ikkje skal få sikra sin eigen matproduksjon, men må opna dørene for vest-europeisk jordbruksindustri. Europarørsla argumenterer ikkje, men slår berre fast at «EU-medlemskap vil styrke deres [Øst-Europas] nyvunne demokrati og sikre velferden». Kvifor skulle det styrkja velferden i Aust-Europa å verta tvinga til å kutta i offentlege budsjett gjennom den monetære unionen og den sams valutaen?

I det heile – det vert aldri gjort greie for *kvifor* det er betre å gje frå seg sjølvråderetten til EU enn å kjempa for ein best mogleg politikk her heime.

landet er vårt!

røyst Nei!

medlemskap er dyrt

EF-medlemskap er ikkje gratis. Kontingenten vil stige til 1.4 milliardar kroner på 10 år. Subsidiane fell bort, matvarene vert dyrare og renta heva 2-3% til nivået i EF

Endringer i arbeidsmiljølova

Tendensen i flertallets forslag er

- At loven gjøres mer rammeprega og mindre detaljert.
- At fagforeninger fortsatt skal kunne avtale dårligere arbeidstidsbestemmelser enn lovens.
- At lavere nivåer enn i dag hos fagforeningene skal kunne avtale dårligere bestemmelser enn lovens.
- At mer av arbeidstida skal kunne avtales direkte mellom den enkelte arbeider og bedrift.
- At stillingsvernet svekkes.

Foreslåtte endringer i arbeidstidsbestemmelsene

1. Det foreslås enstemmig at loven innfører en rett for den enkelte arbeider til å ha fleksitid, dersom det passer bedriften. I dag skal fleksitidsavtale inngås mellom bedriften og ei fagforening.
2. Flertallet foreslår en ny bestemmelse om at den enkelte kan avtale arbeid utover alminnelig arbeidstid, uten at dette betraktes som overtid.
3. Flertallet foreslår en ny bestemmelse om at den enkelte arbeider og bedrift kan avtale at pålagte overtidstimer og overtidstillegg kan avspaseres.
4. Flertallet foreslår at tillitsvalgt ikke skal ha automatisk rett til å se oversikt over den enkeltes overtid.
5. Flertallet foreslår at samla ukentlig arbeidstid over en 16 ukers periode ikke skal overstige 48 timer. Dette innebærer at man kan jobbe 78 timer i uka i ni uker. (Minimums døgnhvile 11 timer og ukehvile 35 timer, gir 13 timers dag i seks dager.)
6. I dag fastsetter loven lavere ukentlig arbeidstid for skift og turnusarbeid. Dette foreslår flertallet fjerna og erstatta av en bestemmelse om at arbeidstida blir bestemt ut fra ei samla vurdering av den helsemessige belastninga arbeideren blir utsatt for (inkludert arbeidstidas plassering).
7. I dag er nattarbeid definert til mellom 21 og 06. Flertallet foreslår at nattarbeid skal være fra 22 til 06, og at fagforening kan forskyve nattskiftet til seinere start med opp til to timer. Dessuten skal ikke annet skift i et toskiftssystem som strekkes ut til tida mellom 21 og midnatt, betraktes som nattarbeid. Nattarbeid skal i gjennomsnitt ikke overstige 8 timer på 24 timer, med en beregningsperiode på fire uker.
8. Det foreslås at sammenhengende fritid per uke skal være minst 35 timer mot 36 i dag.
9. Flertallet foreslår at det skal bli lettere for bedriftene å drive på søndager.
10. Liberaliseringa og individualiseringa av overtidsbestemmelsene som regjeringa gjennomførte i 2003 foreslås opprettholdt.
11. Flertallet foreslår å fjerne regelen om at arbeid etter klokka 15 på jul-, påske- og pinseaften skal betraktes som helligdagsarbeid. Det samme gjelder arbeid etter klokka 18 på lørdager og andre helligdager enn de ovennevnte.

Det fleste arbeidstakerne har i dag tariffavtaler med arbeidstid 7,5 timer per dag og 37,5 timer per uke. Mange hadde håpa at dette nå skulle lovfestes. Men det er ikke kommet noe forslag om det, heller ikke fra fagforbundsre presentantene.

Foreslåtte endringer i stillingsvernet.

1. I dag kan bedrifter bare ansette midlertidig om arbeidet skiller seg fra det som ordinært utføres i bedriften. Flertallet foreslår at bedriftene skal kunne ansette folk midlertidig for flere korte oppdrag i opp til 12 måneder i løpet av en treårsperiode, eller at bedriften kan ha en person midlertidig ansatt i opptil 4 år sammenhengende.
2. Utvalget foreslår enstemmig at ei fagforening kan inngå tariffavtale om adgang til midlertidige ansettelser uten de begrensninger som er nevnt over.
3. For noen år sia ble forbudet mot inn- og utleie av arbeidskraft oppheva. Bestemmelser om bedriftenes rett til å bruke inn- og utleie blir enstemmig foreslått ført inn i den nye loven.
4. I dag har den ansatte rett til å fortsette i stillinga ved oppsigelse, dersom det er reist tvist om dennes gyldighet. Flertallet i utvalget foreslår at denne retten bortfaller, dersom den oppsagte taper tvisten i første rettsinstans.

Andre endringer

1. I dag må bedrifter opprette arbeidsmiljøutvalg dersom de har mer enn 50 ansatte. Utvalget går enstemmig inn for at de lokale partene skal kunne lage en avtale om annen organisering som også kan gi de ansatte mindre innflytelse.
2. I formålsparagrafen i dagens lov står det ei målsetting om at arbeidsmiljøet skal ha en velferdsmessig standard i samsvar med den teknologiske og sosiale utviklinga i samfunnet. Paragrafen forutsetter altså at folk skal få det stadig bedre. Flertallet foreslår at dette strykes, og at bedriftenes og arbeidstakernes behov sidestilles.
3. I dagens lov gis verneombudet eksplisitt rett til å utføre sitt arbeid i arbeidstida, og dersom hun må arbeide som verneombud etter si vanlige arbeidstid skal hun ha overtidsbetaling. Flertallet foreslår dette strøket fra loven, men tatt med i forskrift.

I de fleste tilfellene er flertallet alle unntatt representantene fra LO, YS, UHO pluss en fagperson. Representanten for Akademikerne opptre ofte sammen med flertallet som vil svekke dagens lov.

FORSVAR ARBEIDSMILJØLOVA

Nytt angrep på arbeidsmiljølova: Kast forslaget på bålet!

20. februar 2004 la det såkalte arbeidslivslovutvalget (ALLU) fram si innstilling. Utvalgets flertall vil svekke arbeidsmiljøloven på avgjørende områder.

Tekst: Johan Petter Andresen

Foto: akp.no

Vi har intervjuet Ebba Wergeland, som er sentral i kampen for å forsvare arbeidsmiljøet og folkehelsen i Norge, og mangeårig medlem av AKP. Hun er lege og spesialist i Arbeidsmedisin. Vi spør både om bakgrunnen for innstillinga og konsekvenser.

En viktig lov

AKP.NO: Hvorfor er arbeidsmiljølova viktig for vanlige arbeidere?

Ebba: Arbeidervernlovene ble laget for å hindre arbeidsgiver, eller med et riktigere navn arbeidskraftkjøperen, i å bruke styringsretten på bekostning av arbeidernes helse og velferd. Historikeren Edvard Bull har sagt at arbeidervernlovenes utvikling gjenspeiler framveksten av arbeiderklassen. De er blitt til gjennom en mer enn hundre år lang historie av fagorganisering og klassekamp. Det begynte med 14 dagers oppsigelsesfrist og begrensninger i barnearbeidet. Etter hvert kom normalarbeidsdagen og bedre oppsigelsesvern. Arbeiderklassen drømte om sosialismen. I stedet fikk vi lover som begrenset handlingsrommet for dem som eide produksjonsmidlene. Arbeidervernlovene betydde også at arbeidsmarkedet delvis ble lovregulert. I stedet for at den enkelte arbeider forhandla direkte med kjøperen, arbeidsgiveren, om arbeidstid og andre arbeidsvilkår, eller at ei fagforening og en arbeidsgiverorganisasjon forhandla om det samme, satte loven bestemte standarder.

Tariffavtaler eller lov?

AKP.NO: Hvorfor holder det ikke med å ha gode tariffavtaler?

Ebba: Historisk var det selvsagt et stort framskritt da arbeiderne organiserte seg og fikk kollektive avtaler. Men tariffavtaler er bare sikra gjennomslag der det er ei sterk forening som kan sette makt bak.

Siden tariffavtalene ikke dekker alle arbeidstakere, er det mulig for arbeidsgiver å inngå dårligere avtaler med uorganiserte, slik at avtalene undergraves.

Det er utvilsomt bedre for arbeidstakerne å sikre sine rettigheter i lovverket. Det er svært uheldig at samfunnets arbeidstidsbestemmelser, skiftordninger og hviletid, som har så mye å si for helse og sikkerhet for oss alle, skal være avhengig av styrkeforhold.

det i arbeidsmarkedet. Mitt inntrykk er at sterke krefter i EU vil ha lovbestemte arbeidsmiljøkrav ned på et absolutt minimum, og at arbeidsmiljøet ellers skal bestemmes av markedet, i forhandlinger med den enkelte ansatte eller med fagforeninger. Det betyr godt arbeidsmiljø for den etterspurte arbeidskraften, og dårlig arbeidsmiljø hvis du er lett å bytte ut. Vi ser jo dette allerede med dagens lov, men ALLU-flertallet og andre vil ha mye mer av det.

Rammepreget arbeidstid

AKP.NO: Alle i ALLU er enige om at det skal være en «mer rammepreget regulering av arbeidstidsreglene».

Fagforeningssrepresentantene mener at dette ikke må innebære en forringelse av nåværende lov. Henger

dette på greip?

Ebba: Dette er vel et eksempel på hvorfor slike utvalg blir nedsatt. Man setter «partene» sammen med «nøytrale» ressurspersoner som det så vakkert heter – i ALLU var det stort sett departementsrepresentanter som jo må snakke regjeringa etter munnen. Arbeids-

takerrepresentantene føler lett at de ikke kan krangle på hvert komma, og hvis de sover et øyeblikk i timen, kommer det inn slike formuleringer. For i slike utvalg er det alltid overklassens språk og virkelighetsoppfatning som gjelder, og som andre må lære seg å ta etter.

Rammepreget regulering tjener selvsagt den sterkeste parten, og mer rammepreg kan ikke bli annet enn «en forringelse av dagens lov». Klare, detaljerte grenser vil derimot

tjene den svakeste, for de er lette for alle å kontrollere. De kan bli litt firkanter og upraktiske i blant, men det kan løses med unntaksregler. Et eksempel på overgang til rammepreget regulering er endringen i overtidsbestemmelsene som regjeringa gjennomførte i fjor. Da fjerna man de detaljerte bestemmelsene om tillitsvalgets rolle når bruken oversteg 10 timer overtid i uka og 25 timer i måneden. I stedet sitter vi igjen med helt allmenne regler om at arbeidstida ikke må utsette folk for uheldig belastning, helse- eller sikkerhetsrisiko.

ALLU-flertallets lovforslag er tilpasset det harde konkurranseklimaet

Et eksempel er EU-direktivet, et rammekrav som bare setter maksimumsgrense for alminnelig arbeidstid og minimumsgrense for hviletid, og dessuten stort sett kan settes til side etter forhandlinger. EU krever minst 11-timers hvile per 24 timer. Dette er allerede for kort for den som har lang reisevei, familie eller omsorgsansvar. På papiret er det en forbedring i forhold til gamle norske minstegrenser på 9-10 timers hvile. Men i praksis blir hviletiden ofte enda kortere, slik erfaringene fra EU-landet Finland viser. I 1997 sto det i nyhetsbladet fra Finlands arbeidsmiljøinstitutt om hvor elastiske disse EU-reglene er i praksis – fordi de kan oppheves i forhandlinger. De tillot maksimumsskift på 15 timer i mange sektorer (altså bare 9 timers hviletid i døgnet), lokale avtaler om inntil 17 timers skift, og adgang til å bruke inntil 19 timers skift midlertidig, for eksempel ved høy aktivitet eller stort fravær.

som politikerflertallet i Norge ønsker, og åpner for at arbeidsdagen tøyes utover menneskers normale tålegrenser. Arbeidsgiver kan avtale med den enkelte og/eller ei fagforening nesten ei hvilken som helst arbeidstid. Utfallet avhenger av om arbeidskraftkjøper eller arbeider har den beste forhandlingsposisjonen. Og av hvilke andre goder som legges i potten, først og fremst penger.

Mindre fagforeningskontroll

AKP.NO: Hvilke konsekvenser vil flertallets forslag om mer fleksibel arbeidstid med mindre fagforeningskontroll ha?

Ebba: Over tid vil en uhemmet konkurranse føre til at de mest ekstreme arbeidstidene slår igjennom overalt – enten den enkelte arbeidsgiver ønsker det eller ikke. Vil du ikke drive med nattskift eller 48

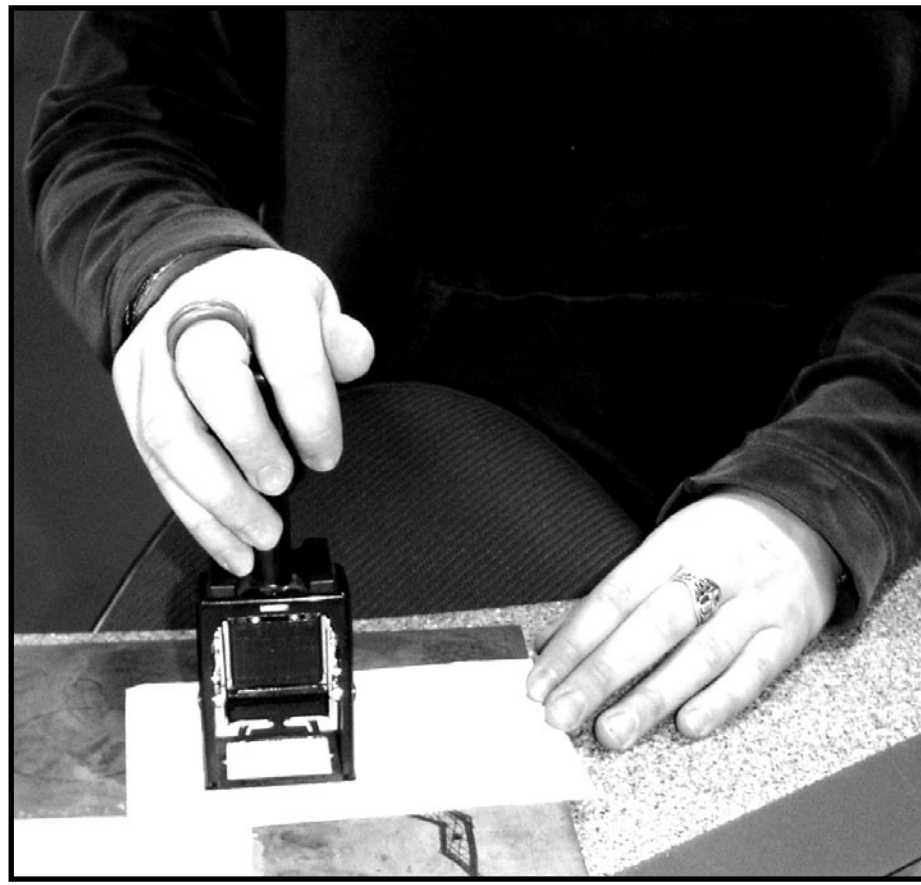
timers uke der det er mulig etter loven, taper du i anbudsrunden. Og for de ansatte betyr det selvsagt at den som viser størst «overtidsvilje», har tryggest jobb i nedbemanningstider.

AKP.NO: Hvilke grupper tror du vil rammes hardest av disse endringene?

Ebba: Lange arbeidsdager vil først og fremst presse ut de eldste fra arbeidslivet, pluss dem som har helseproblemer eller stort ansvar utenfor jobben. Omsorgsansvar for barn for eksempel. Hvis de ikke kan ta deltidsskift eller gå av med førtidspen-

“ Over tid vil en uhemmet konkurranse føre til at de mest ekstreme arbeidstidene slår igjennom overalt

FORSVAR ARBEIDSMILJØLOVA

sjon, vil det gå utover helse deres i stedet, og utover familie og unger de har omsorg for. Og mest utsatt blir de som oftest har både tungt arbeid, for få pensjonspoeng eller for lav timelønn, og omsorgsansvar. Det vil sin kvinnene. Tøyning av arbeidsdagens lengde betyr at flere kvinner enn i dag vil jobbe helse av seg.

Personlig arbeidstid?

AKP.NO: Flertallet i utvalget vil gi fagforeningene mindre innflytelse. Den enkelte ansatte skal kunne avtale mer direkte med sjefen når hun skal jobbe. Dette høres jo mer demokratisk ut enn at noen der oppe skal bestemme på vegne av den det gjelder. Hvorfor er du mot å styrke den enkeltes frihet til å velge arbeidstida si sjøl?

Ebba: Det er vel litt mye å kalle det en ny rettighet. Retten til å velge når arbeidsgiver sier du kan velge, har alltid vært der. Men til nå har loven satt klarere grenser for hvor mye du kan avtale å jobbe. Det var for å gi dem som trengte det, muligheten til å si nei takk uten å bli altfor uglesett. Når det gjelder å kalle individuelle avtaler for «større frihet», synes jeg LO/YS/UHO har svart svært godt i innstillingen. Overgangen til individuelle avtaler gir ikke mer frihet, men betyr tvert imot en overføring av makt fra arbeidstakerne til arbeidsgiver, sier de.

Fleksitid, slik det praktiseres i dag, er bare mulig for visse yrkesgrupper. Det oppfattes oftest som en fordel for begge parter, men ordninga blir også misbrukt der det burde vært beregnet og betalt som overtid i stedet. Mange som har jobber der forsinkelser går utover tredje person, jobber lange dager for å få sakene unna, til dels mer enn

de rekker å avspasere. Det vil si gratis overtid. Utvalget går inn for individuelt avtalt fleksitid, det er som all annen individualisering av avtalesystemet et skritt tilbake til arbeidervernlovenes barndom, ikke et framskritt.

Retten til å svekke rettighetene

AKP.NO: I dagens arbeidsmiljølov kan ei fagforening som er medlem i en hovedorganisasjon eller et forbund som har mer enn 10 000 medlemmer lage avtaler om arbeidstid som er dårligere enn lovens minstekrav. I innstillinga går fagforeningsrepresentantene inn

for at bedriftenes behov for økt fleksibilitet blir løst gjennom kollektive avtaler på forskjellige nivåer. Det

kan virke som om fagforeningsrepresentantene i ALLU åpner for at minstebestemmelsene om arbeidstid i en framtidig lov kan avtales på lavere nivå enn det som er tilfellet i dag. Hvordan stiller du deg til disse ideene?

Ebba: Det er en rar tanke at fagforeningene skal få mer makt gjennom å kunne forhandle fram dårligere vern enn det loven tillater. Helt fram til 1990-tallet var det slik at loven var minstestandard på alle områder. Men

så snek det seg inn at en kunne sette hele arbeidstidskapitlet til side i forhandlingene. Det betyr å undergrave loven.

Det skyl-

des ei merkelig oppfatning om at det er en rettighet å få jobbe mest mulig uten lovvern. Det snakkes for eksempel om «rett» til å jobbe overtid. Det er i så fall den sterkeste rett, og det går utover alle dem som ikke kan eller orker å jobbe så mye. Jeg skjønner dem som har boliglån. Men det er boligprisene det bør klages på, ikke manglende «rett» til å overtidsjobbe for å klare

avdragene.

Over hele EU har de erstattet lovgrensene med «større makt til fagforeningene». Og vi har lært å tenke på en måte som passer kapitalismen, mange foreninger avveier ikke fordelene ved tilleggene mot fordelene ved å begrense arbeidstida. En klok tillitsvalgt i Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund sa det ganske godt: «Vi må lære å se på skifttillegg som vi ser på tilleggene for å håndtere helsefarlige kjemikalier.» Det samme kan sies om andre ulempetillegg som ellers lettvis rydder vei for «fleksibilitet uten grenser».

AKP.NO: Flertallet i utvalget foreslår at den enkelte arbeider skal kunne avtale overtid eller «merarbeid» direkte med sjefen, og også avtale seg vekk fra overtidsbetaling og avspasering og større mulighet enn i dag til gjennomsnittsberegning av arbeidstida. En arbeider kan da jobbe 78 timer per uke i 10,5 uker uten å bryte loven. Utvalgets leder argumenterer med at en mer rammprega lov vil gi større valgmuligheter for den enkelte.

Ebba: Arbeidsforholdene skal være levelige for alle. Det motsatte av kapitalismens konkurranseideologi er å sikre

FORSVAR ARBEIDSMILJØLOVA

at alle kan henge med. Det er å ta like mye hensyn til den bakerste som til vinneren. I dag vinner du, i morgen er det du som trenger støtte fra de andre. Det finnes lange tradisjoner for at arbeidslag hjelper hverandre, den ene har erfaring og arbeidsteknikk, den andre har krefter. Men hvis bare kreftene og tempoet får bestemme, blir det ikke plass til andre enn de sterke – og bare så lenge de forblir sterke. De «unge og sterke», som vil jobbe litt ekstra, stemmer ut alle andre fra arbeidslivets Reality.

Slutt på skift og turnus?

AKP.NO: Flertallet i utvalget vil sløfe dagens detaljregler om redusert arbeidstid ved skift og turnus. I stedet foreslås en generell bestemmelse om at krevende arbeid bør gi rett til forkortet arbeidstid. Dette kan vel brukes til å si at folk som jobber skift ikke skal ha kortere arbeidsuke, fordi deres situasjon ikke er så slitsomt?

Ebba: Det ser ut som om de ønsker at den enkelte arbeider skal kunne forhandle med arbeidsgiveren om sin skift- eller turnusordning, og dermed forhandle fram dårligere løsninger enn de minstetidene loven har i dag.

Mer midlertidig

AKP.NO: Utvalget vil ha et mer fleksibelt arbeidsmarked, med lettere adgang til midlertidige ansettelser, litt lettere å sparke folk osv.

Ebba: Hvis det blir lettere å ansette midlertidig, det vil si uten normalt oppsigelsesvern, vil nok mange arbeidsgivere velge dette som standard. At det skulle bli lettere for mindre etterspurt arbeidskraft å få jobb, høres rart ut. Fortsatt vil vel de første i køen av jobbsøkere få jobb først. Det blir ikke spesielt mye lettere for den som er rangert som nummer 10.

Det er ikke bare i Norge at det blir framstilt som et framskritt å ta bort oppsigelsesvernet. Da jeg var i Egypt nylig, var det også en visepresident fra Verdensbanken der, Michael Klein. Han fortalte egypterne at færre lover ville gi bedre butikk. Blant annet måtte Egypt skynde seg å få en bedre «oppsigelsesfleksibilitetsindeks», som han kalte det (Flexibility of Firing Index). Det måtte bli lettere å si opp folk. Nå tapte de håpløst i konkurransen med Hong Kong, Saudi Arabia, Marokko og andre det var naturlig å sammenlikne seg med, sa Verdensbanken. Etter det jeg hørte, forsvinner nå Egypts siste rester av oppsigelsesvern. Og den som søker jobb, kan uansett erfaring bli tilbudt lærlingekontrakt – lav lønn og ingen rettigheter. Slik er Verdensbankens oppskrift på vekst og velstand. I Norge er vi bare ved begynnelsen ennå.

Slutt på AMU?

AKP.NO: Utvalget vil åpne for at de enkelte bedriftene ikke trenger å ha arbeidsmiljøutvalg, men at man kan finne fram til andre samarbeidsmodeller lokalt. Er det ikke bra at man åpner for lokale løsninger?

Ebba: I dagens lov har arbeidsmiljøutvalget atskillig myndighet. Det samme har verneombudene. Hvis lokale samarbeidsmodeller skal være like gode, må de ha samme myndighet. Utvalget tok seg ikke tid til å gjennomgå ordningene for å se om de kunne forbedres, slik LO foreslo. Jeg tror ikke framtida for verneombud og tillitsvalgte i vernearbeidet interesserte flertallet

noe særlig.

Det står en del steder at innhold skal flyttes fra lov til forskrift. Det ser ikke bra ut, ettersom det samtidig pågår en stor kampanje med NHO som pådriver for å få færrest mulig forskrifter, mest mulig generelle og uten detaljer. «Forenkling» som det så vakkert kalles. I motsetning til lover, kan forskrifter fjernes eller forandres ganske lett.

Hva betyr EØS?

AKP.NO: ALLU bruker mye plass på å vurdere om dagens lov er i tråd med diverse EU-direktiver. Norge har en EØS-avtale som gjør at vi er underlagt EUs fire friheter: Fri flyt av varer, tjenester, personer og kapital. Men kan EU bestemme hva slags arbeidsmiljølover vi skal ha?

Ebba: EU-direktivene setter minstekrav. Vi kan godt ha strengere krav her hjemme, og det var også argumentet i forrige EU-runde når noen advarte mot harmoniseringa. Men andre kan få forsprang i konkurransen hvis norske arbeidere har bedre vernestandard enn kollegene i EU. At vi på lang sikt vinner med bedre folkehelse og mindre sosiale problemer, har de ikke tålmodighet til å tenke over. Her gjelder det kvar- talets avkastning og morgendagens børsnotering. For dem som tror at fri konkurranse er veien til paradiset, er det farligere å svekke konkurranseevnen enn å svekke arbeidervernet. Det er til å bli mørkredd av.

Galskapen er heller ikke begrenset til «useriøse». Dagens Næringsliv skrev om Arbeidstilsynet som advarte mot fjerning av overtidsgrenser av hensyn til helse og sikkerhet. Arbeidsministeren sto på sitt, og Stortinget fjerna grensene. Her gjaldt det norsk konkurranseevne. Jernbanetilsynet advarte mot å belønne NSB ekstra hvis de var presise. Det kunne komme i konflikt med hensynet til sikkerheten, sa de. Men Samferdselsdepartementet ville gjøre NSB konkurransedyktig og sto på sitt, i følge Dagsrevyen i alle fall. Punktlighet foran sikkerhet. Nylig hørte vi fra Danmark at SAS slurva med avisingsrutinene for å holde rutene. Punktlighet mot sikkerhet, i den beinharde konkurransens navn.

Kapitalismens konkurranseanarki sløser med folk og ressurser, og innbyr til å slurve med sikkerhet og kvalitet.

Til bålet!

AKP.NO: Det er vilje på grunnplanet i fagbevegelsen til å forsvare arbeidsmiljølova, og det er kanskje grunnen til at deres representanter har tatt så mange dissenser. Men både AP, H, Frp, KrF og V ser ut til å støtte mye av flertallets forslag. Hvordan ser du for deg at vi kan slå tilbake dette angrepet?

Ebba: Denne lovrevisjonen er mye mer enn en fagforeningssak. Den åpner for samfunnsendringer som vil få konsekvenser for folkehelse og allmenn velferd. Derfor bør fagbevegelsen se etter allierte utover egne rekker: kvinnebevegelsen, miljøbevegelsen, funksjonshemmedes organisasjoner, pasientorganisasjoner og religiøse organisasjoner. Alle har interesser i denne kampen, som også er en kamp om verdier, om hva slags samfunn vi ønsker.

Norske myndigheter har aldri gjennomført revisjoner av arbeidervernlovene som en samla arbeiderbevegelse gikk i mot. Tradisjonen for partssam-

Historikeren Edvard Bull, som har skrevet første bind i Arbeiderbevegelsens historie (Tiden) har en lærerik beretning fra 1830-tallet på Røros Kopperverk. Ledelsen ville gå bort fra det gamle lønnssystemet som tok litt hensyn til folks alder og helse, med daglønn for de eldste og en moderat akkordordning for de yngre. De ville øke utbyttingen ved å innføre systematisk akkordlønn for alle. I begynnelsen møtte de sterk og samlet motstand men etter hvert oppdaget noen av de sterkeste at de kunne tjene betydelig mer på denne måten. Bull skriver at det nye lønnssystemet hadde ideologiske konsekvenser for arbeiderne. De lærte å tenke på en måte som passet den kapitalistiske driftsmåten. Pengene ble mer enn før alle tings mål. De avveide ikke lenger fordelene ved å tjene penger mot fordelene ved å ta det litt med ro. De slet alt de orket. «Det var i beste samsvar med kapitalismens konkurranseprinsipp,» skriver Bull, «De mest konkurransedyktige tjener på det, og pokker ta den bakerste!» Produktiviteten per arbeider økte, men det gjorde også dødstallene i gruvene.

arbeid og enighet bak denne typen lovverk er ganske sterk. Forrige forslag til revisjon av arbeidsmiljøloven kom med en tilsvarende utvalgsinnstilling i 1990. Den havna i skuffen uten særlig bråk. Markedsfundamentalistene syntes vel ikke den gikk langt nok.

LO-lederen har beskyldt Bondevik for å mobbe arbeidstakerne hvis han legger dette fram, og sagt at det bør havne i skuffen. Jeg ville nok helst se det brent, for sikkerhets skyld. Men hvis presset nedenfra i fagbevegelsen er tilstrekkelig sterkt og tydelig, vil lederne fra LO, YS og UHO som holdt sammen om dissensene i ALLU, måtte stå fast ved sin motstand mot loven. Selv om stortingsflertall og partifeller lokker med kompromisser og hestehandel. Jeg har godt håp om at vi kan vinne kampen mot disse forslagene. Til skuffen!

Klassesamarbeid for liberalisering

Er ledelsen i Arbeiderpartiet en venn eller fiende i kampen for å forsvare arbeidsmiljøloven?

Johan Petter Andresen

Min påstand er at LO-ledelsen og AP-ledelsen ikke er prinsippielt uenig i liberaliseringa av arbeidsmiljøloven, men uenige i metode og tempo. Dette kan vi se av det nye forslagens forhistorie.

God arbeidsmiljølov i 1977

Når arbeidsmiljøloven av 1977 skulle forberedes, var utgangspunktet et fellesprogram mellom Arbeiderpartiet og LO utarbeidet våren 1973. Lovforarbeidet bygde på denne. Det ble ikke nedsett noe eget partssammensatt utvalg der NHO (som den gang het NAF) var representert og der LO kunne risikere å komme i mindretall, med unntak av kortvarige partssammensatte arbeidsgrupper på avgrensa saksområder. Ingen forslag ble fremma som fagbevegelsen var imot. Tvert imot, flere forordringer ble foreslått.

AP-regjering med dårlig initiativ

Årets innstilling til ny «arbeidslivslov» svekker arbeidervernet. Den er fremma av et utvalg som Stoltenbergregjeringa nedsatte i august 2001. Utvalgets leder Ingeborg Borgerud Moen prøver å si at den innebærer større frihet for

arbeidstakerne. På samme måte måtte AP-ledelsen «selge» ideen om en ny lov overfor fagbevegelsen, før de kunne opprette et utvalg som skulle forberede den nye loven. Det skjedde på siste LO-kongress i 2001. Da hadde man varma opp organisasjonen gjennom kampanja Kanal-99. AP/LO-ledelsen lurte med seg en svært skeptisk kongress på å gi grønt lys for arbeidet med en ny lov. Da hadde kommunalminister Jørgen Kosmo brukt sin hilsningstale til kongressen til å love at det kun ville være snakk om forbedringer av lovverket.

Mandat for liberalisering

AP-regjeringa hadde nå skaffa seg ei ryggdekning i LO for en ny lov. Oppgava var å sikre forslag i tråd med borgerskapets behov for liberalisering. Derfor måtte utvalget ha et mandat og en sammensetting som ville sikre dette. Utvalget ble partssammensatt og bestod av representanter fra fagbevegelsen og arbeidskjøpere, pluss fagfolk som lente mest mot arbeidskjøpersida. Lederen har tidligere arbeida for LO, men heller mot arbeidsgiversida og driver nå egen advokatpraksis (Ingeborg Borgerud Moen). Mandatet la også opp til at forslag om fleksibilisering og liberalisering skulle behandles, og flertallsinnstillinga er stikk motsatt av Kosmos løfte til LO-kongressen.

Hva sier AP-ledelsen nå?

De sier at de er mot forslaget om utvida

rett til midlertidige ansettelser og mot endra overtidsbestemmelser. Men hva i de nye overtidsbestemmelsene de er mot, har de ikke sagt. Det er gitt motstridende signaler. Arbeidslivsutvalget, et tidligere utvalg, la fram si innstilling til fleksibilisering av arbeidsmiljøloven i 1999. Her gikk AP/LO-ledelsens representant, Evy Buverud Pedersen inn for blant annet følgende: «Utvalget foreslår at det vurderes om rammene for tillatt overtid per uke og fire sammenhengende uker kan økes...» (Side 96 i innstillinga.)

AP-ledelsen sier at de er mot økt bruk av midlertidige ansettelser, men gikk sjøl i spissen for å fjerne forbudet mot inn- og utleie og for frislipp av vikarbyråer.

Den sterke motstanden mot pensjonskommisjonens innstilling og arbeidslivslovutvalgets innstilling tvinger AP-ledelsen til å bruke talemåter som får det til å se ut som om de er mot det de er for. Vi får antakelig ikke greie på AP-ledelsens posisjon før ved stortingsbehandlinga våren 2005. Jeg regner med at de vil vurdere situasjonen fortløpende, og snu kapp etter vinden. Det er derfor behov for en svært sterk vind. Et trykk fra grunnplanet i fagbevegelsen. En tilstrekkelig sterk enhetsfront kan kanskje til og med tvinge dem til å stemme mot det de er for.

1977 Arbeidsmiljølov

1999 Bondevik I-regjeringa nedsatte et «arbeidslivsutvalg», leda av Tom Colbjørnsen (Colbjørnsenutvalget).

1999 AOF og LO-ledelsen starta ei arbeidsmiljøkampanje, «Kanal 99». Dette var en opptakt til LO-kongressen i 2001, og meninga var å skape en opinion innad i LO for en ny lov.

2001 LO-kongress der Jørgen Kosmo fra AP-regjeringa forklarte at arbeidsmiljøloven måtte endres.

2001 Etter LO-kongressen. Stoltenberg-regjeringa nedsatte «arbeidslivslovutvalget», ALLU.

2001 Etter stortingsvalget. Bondevik II-regjeringa bekrefta utvalgets fortsettelse.

2004 februar. Innstilling til endringer av arbeidsmiljøloven lagt fram.

Høringsfrist 10. juni 2004. Sannsynlig behandling i Stortinget våren 2005. Aksjonsdag til forsvar for folkepensjonen og arbeidsmiljølova: 19. oktober 2004

Arbeidervernlovene og den internasjonale klassekampen

Hvorfor kunne arbeiderne oppnå en god lov i 1977? Hva er borgerskapets mål i dag? Angrepene på arbeidsmiljøloven tok til så snart den var vedtatt i 1977. Allerede på begynnelsen av 1980-tallet ble arbeidstidsbestemmelsene endra, slik at fagforeninger kunne avtale dårligere arbeidstidsordninger enn dem som går fram av loven. Men den gangen med klare begrensninger.

Johan Petter Andresen

Bakgrunnen var først og fremst oljeindustrien, som la stor vekt på å få bygd ferdig plattformer på så kort tid som mulig, for å senke kapitalutgiftene og få i gang oljeutvinninga. At oljemonopolene og de store entreprenørene som arbeidet for dem (Aker, Kværner osv.) vant fram, skyldes i hovedsak to forhold som tilfeldigvis opptrådte samtidig: Sosialismens nederlag og kapitalismens vekstkrise.

Socialismen og arbeidstida

Socialismens framgang har betydd mest for forkorting av arbeidstida. Se på de to store endringene fra forrige århundre: 8-timersdagen og 40-timers-

uka. Arbeiderklassen i de industrialiserte landa vant først fram med kravet om 8-timersdagen etter den første arbeiderrevolusjonen og dannelsen av Sovjetunionen i 1917.

Revolusjonens påvirkning

Man innførte 8-timersdagen i Norge ved lov i 1919, fordi man var redd for at de revolusjonære ville få stor innflytelse. I forbindelse med den store depresjonen på 30-tallet ble det reist en internasjonal kamp for 40-timersuke med hovedbegrunnelse å senke arbeidstida for å avhjelpe arbeidsløsheten.

I ILO (Den internasjonale arbeidsorganisasjonen, der arbeidskjøpere, myndigheter og fagforeninger er representert) ble det gjort vedtak om 40-timers uke som må i 1935. I USA var det samme en del av kompromisset mellom de radikaliserede fagforeningene og regjeringa. Likevel, etter krigen var Sovjetunionen den første store staten som innførte 40-timersuka. De ratifiserte ILO-konvensjonen allerede i 1957. Norge fikk førti-timersuke først i 1976.

Keynes ble forlatt

Vi kan altså se hvor stor betydning den sosialistiske leiren hadde, på tross av alle dens svakheter, for framgangen til arbeiderklassen i vest. Kapitalismen gjenrobra etter hvert de tidligere sosialistiske landa. AKPs mening er at det skjedde lenge før 1989 da Berlinmuren ble

demontert. Sosialismens nederlag ga borgerskapet i verden økt sjøltillit og styrke i forhold til arbeiderklassen. Kapitalismen så ut til å seire som system. Men det som ser ut som kapitalens offensiv mot arbeiderklassen, er samtidig desperate krisetiltak fra et svekka kapitalistisk system. Rundt slutten på 1970-tallet måtte de fleste landa gi opp den «mjuke» økonomiske politikken som gjerne gikk under navnet «keynesianisme» eller motkonjunkturpolitikk. Denne politikken bygde blant annet på forbedringer av vanlige folks levestandard etter hvert som produktiviteten i samfunnet økte. Denne politikken førte ikke lenger til fortsatt vekst, men til «stagflasjon»: stagnerende vekst og høy inflasjon).

«Liberalismen» skaper større kriser

Den nye politikken, «liberalismen», betyr at det viktigste er å sikre at bedriftenes eiere får størst mulig hjelp fra samfunnet til å produsere så billig som mulig, og at samfunnet må basere mest mulig av sin virksomhet på markedsøkonomi. Liberalismen er gjengs politikk uavhengig av om det er «sosialdemokratiske» eller «borgerlige» regjeringer. Den har ikke løst det kapitalistiske samfunnets problemer med synkende veksttakt, overproduksjon, kronisk arbeidsløshet og manglende stabilitet. Medisinen er nemlig feil. Når store deler av arbeiderklassen er

arbeidsløs, når kjøpekraft og levestandard angripes, skaffer kapitalistene seg enda større problemer, folk kan jo ikke kjøpe varene de er avhengige av å selge. Så krisa forverres. Den internasjonale kapitalismen er på vei mot en verdensomspennende depresjon. Det er bare framtidige arbeiderrevolusjoner som kan snu samfunnsøkonomien i rett lei.

Kamp om arbeidstida

Som et ledd i å styrke konkurranseevnen til den enkelte bedriften er angrep på arbeidstida et sentralt middel. I Tyskland har det vært tariffavtalte arbeidstidsforkortinger for ulike grupper av arbeidere ned til 35-timersuke. Men nå i vår har borgerskapet gått til åpent angrep og krever at arbeiderne går opp til 40 timer, eller sågar 42-timersuke igjen. I Norge er nå arbeidstida for de fleste heltidsarbeidende høyere enn i 1980, på tross av den tariffbestemte arbeidstidsforkortinga for deler av lønnsarbeiderne i 1987! (Tidsnyttingsundersøkelsen, Statistisk sentralbyrå).

På samme måte som kampen om arbeidstida var sentral i den internasjonale klassekampen for over 100 år sida, bli den sentral også i de kommende årtiene som bereder grunnen for neste (og forhåpentlig siste) bølge av sosialistiske revolusjoner.

FORSVAR ARBEIDSMILJØLOVA

Aksjonsdag for arbeidsmiljø og pensjon

Tirsdag 19. oktober 2004 blir det felles aksjonsdag til forsvar av arbeidsmiljølov og folketrygd. Det ble vedtatt på konferansen som LOs lokalorganisasjoner hadde i Oslo i mars. Konferansen vedtok bl.a.:

Ny regjering i 2005

62 delegater fra 31 lokalavdelinger fra hele Norge er samlet i Oslo til den første konferansen for LO-avdelingene. Vi forlanger at ledelsen i Arbeiderpartiet prioriterer mulighetene for en ny sentrum / venstre regjering framfor å åpne for ny EU-søknad.

Nå gjelder det å stanse høyresidas

angrep på arbeidsmiljølov og pensjonssystem, stanse konkurranseutsetting og privatisering og gjenvinne tapte skanser, fra overtidsregler, arbeidsledighets-trygd til å bringe helseforetak og infrastrukturen vår tilbake til folkevalgt styring. Kort sagt forsvare vår demokratiske velferdsstat.

Forsvar folketrygden – forsvar pensjonene

Hele pensjonskommisjonens innstilling må avvises. Vi vil beholde dagens folketrygd, med forbedringer. Vi forlanger at en samlet sentrum / venstre regjering avviser hele dette forslaget. Vi forlanger at dagens regjering ikke presser gjennom dette med knapt flertall i Stortinget. Vi forlanger at behand-

lingen utsettes slik at folket kan si sin mening ved valget i 2005. Dersom den nåværende regjering likevel skulle presse fram dette forslaget før valget, oppfordrer vi til generalstreik.

LO må ta initiativ til å samle også andre deler av fagbevegelsen til forsvar av folketrygden. En del av dette bør være å få utredet et alternativ der folketrygden sikrer et godt pensjonsnivå uten private ordninger i tillegg, eventuelt med en egenbetaling slik de offentlige ordningene har.

Forsvar arbeidsmiljøloven

Mens arbeidslivet brutaliseres og stadig flere skyves ut av arbeidslivet, så opplever vi det utrolige at det kommer forslag om å ødelegge den loven

vi har for å verne arbeidstakerne: Arbeidsmiljøloven.

Vi vil sette i gang en opplysningskampanje om dette forslaget i hele arbeiderbevegelsen. Vi vil lage opplysningsmateriale og løpesedler.

Foran Stortingsvalget i 2005 er det en forutsetning for faglig støtte at partiene vil reversere de inngrep som er gjort i arbeidsmiljøloven. Vi krever at dagens arbeidsmiljølov beholdes og styrkes.

En samlet fagbevegelse må presse regjeringa til å utsette behandlingen av lovforslaget om arbeidslivslov til etter 2005, slik at disse sakene blir tema i valgkampen.

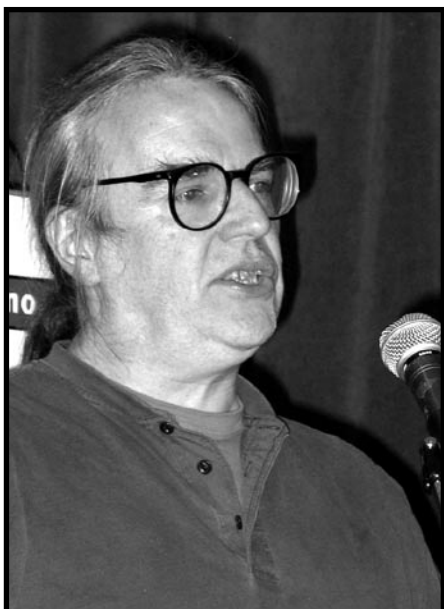
Ingen skal være i tvil om at fagbevegelsen vil ta alle nødvendige midler i bruk for å forsvare arbeidsmiljøloven.

Mange unge på revolusjonskonferanse!

26. – 28. mars arrangerte AKP en landsomfattende konferanse i Oslo med tittelen Revolusjon!

Revolusjon og opprør med bakgrunn i India var også temaet konferansen starta med, fulgt av vilkåra for kvinnefrigjøring og kampen mot EU. Antikrigsbevegelsen i USA var representert, deltakerne fikk nyheter om fengselsindustrien i USA, og til slutt var det en lengre diskusjon om hvordan revolusjonært arbeid best kunne organiseres.

I forhold til året før var det en stor forskjell, nemlig at de aller fleste deltakerne denne gangen var unge. En negativ oppsummering var at det var færre jenter enn gutter. Det var 130 mennesker som besøkte konferansen. På seminarene var antallet jamt på ca 90, de fleste deltok på alle seminarene, et høyere tall enn i fjor. God stemning, god mat, mye kaker, lærerikt innhold. Det blir ny revolusjonskonferanse om et år.

Dennis O'Neill

Jorun Gulbrandsen

Tina Moen

Per-Gunnar Skotåm

SKOLE

Til statsrådets skuff med de nasjonale prøvene!

Over hele landet har elever i ungdomsskolen boikottet de nasjonale prøvene. På kort tid har 6% fulgt oppfordringa.

Jorun Gulbrandsen

På enkelte skoler har andelen vært mye høyere, og i Bergen har hver 5. elev deltatt i aksjonen. AKP.NO har snakket med Mathias Hunskaar Furevik. Han går i 10. klasse i Bergen, er medlem av Rød Ungdom, og har vært initiativtaker til aksjonen mot de nasjonale prøvene. AKP.NO har en gledelig nyhet til sine lesere: Mathias skal innlede på Rød sommerleir om den skolen myndighetene vil ha! (Se siste side).

akp.no: Dere var mange i Bergen?

Mathias: Ja, antakelig 5-600 elever. Hensikten med prøvene er å rangere skolene. Vi har sørget for at resultatet ikke kan brukes med sikkerhet av myndighetene.

akp.no: Hvordan startet det?

Terje Valen er lærer ved Åsane ungdomsskole i Bergen og tillitsvalgt i Utdanningsforbundet. Han har laget en analyse av utdanningsreformene. Se <http://home.online.no/~tervalen/>.

Les om aksjonene og argumentene! Elevaksjonens nettsted: <http://www.elevaksjonen.org/> Norsk elevorganisasjon (NEO): <http://www.elev.no/>

Mathias: Vi var noen venner som satt på kafé. Vi diskuterte hva de nasjonale prøvene betyr. Vi ville gjøre noe. Jeg er opptatt av handling. Jeg synes Che Guevara har sagt noe veldig bra: "Ord som ikke følges av handling, er verdiløse." Så vi sendte ut en pressemelding om at elever ville boikotte på min skole. 20 % deltok, og Dagbladet skrev om saken. Da balltet det på seg. Aksjonen ble kjent, og den spredte seg til andre steder i landet. Elevorganisasjonen gikk også ut og oppfordret til aksjoner mot de nasjonale prøvene.

akp.no: Elevene har mye prøver fra før?

Mathias: Ja, det er allerede allmenn misnøye med prøvestresset. Elevene er lei av å bøyes og tøyes, veies og måles opp mot hverandre. Så en kan si at vår aksjon tente kruttet som lå der.

akp.no: Hva kritiserer dere?

Mathias: De nasjonale prøvene er et redskap for konkurranse og kontroll. Skolemyndighetene vil rangere skolene. De skal settes opp mot hverandre og konkurrere. Men forskning fra andre land viser at det bare er en liten del av elevene som har fordel av dette. De fleste taper. Sosiale forskjeller som går på økonomi, kjønn og nasjonalitet blir større.

akp.no: Regjeringas nye stortingsmelding om utdanning snakker om å utvikle elevenes kompetanse. Hva er forskjellen på kunnskap og kompetanse?

Mathias: Jeg kan bruke et eksempel: Kompetanse handler om at du kan skru av og på en lysbryter og vite at *av*

betyr mørke og *på* betyr lys. Kunnskap handler om at du vet *hvordan* elektrisk energi, ledere og lampe kobles slik at det blir lys. Nå skal utdanningspolitikken ha som mål at vi ikke skal forstå samfunnet, men lære å innordne oss i det. Den nye skolen vil i stadig større grad plassere elevene der skolen mener de hører hjemme. En kunnskapsrik arbeidsledig er langt farligere enn en sløv og passivisert. Selvsagt er det i maktens interesse at elevene bare lærer det minimum de må ha for at de skal tilfredsstille kapitalen. Om tredivet år kan det hende at en 18 år gammel jente ikke vet hvem Ibsen er, fordi det ikke er relevant kompetanse for å sitte i kassa på Rimi.

akp.no: Undervisningsminister Kristin Clemet har ikke svart på kritikken fra elevene?

Mathias: Nei, hun går ikke inn i en diskusjon om realitetene. Alt vi hører fra henne, er at vi ikke vet vårt eget beste, og at vi bare er elever som ikke kan gjøre dette. Det vitner jo bare om at de er redde for at elevene skal få innflytelse. Det må den nyliberale skolen for enhver pris unngå. Vi er blitt beskyldt for å lure elever, og senest fredag sa Clemet at "En RV-er har lurt flere tusen elever, derfor skal ikke rektorene straffe elevene!" Når man har to statsråder og en FrPer på nakken, ja da har man gjort noe riktig!

akp.no: Noen rektorer vil straffe elever.

Mathias: Vi ser på aksjonen som en del av ytringsfriheten. Å levere blankt er å ta makten tilbake til dem som bør ha den, lærere og elever. Når flere tusen

Professor Michael Apples skriver i lærerbladet Utdanning: «Paradoksalt nok utgjør en nasjonal læreplan og især et nasjonal testprogram det første og viktigste skrittet i retning økt markedstilpasning. Disse to elementene utgjør faktisk de mekanismene i forhold til sammenlignbare data som «forbrukerne» er avhengige av for at markedet skal fungere som marked. Fjerner man disse mekanismene, finnes det ingen sammenlignbare data å basere valg på.»

Les Apple i sin helhet: Artikkelen av ham ligger på www.utdanning.ws under Kommentarer og kronikk. Søk på Apple.

elever leverte blankt, tok de makten fra Clemet. Dette er et demokratisk virkemiddel, og det er helt tåpelig å true med straff.

akp.no: Hva kan lærerne gjøre?

Mathias: Lærerne vet hvor elevene deres står faglig. De trenger ikke nasjonale prøver for å vite det. Lærere flest er skeptiske. Min oppfordring er at lærerne som et minimum støtter elever som boikotter ved å gjøre det de kan for at elevene ikke får ulike former for straff etterpå.

akp.no: Hva kan elevene gjøre?
M: Søk informasjon. Diskuter i klassene og på skolene. Det er mye opprørslyst blant elevene. Det nytter å gjøre opprør! Målet er at de nasjonale prøvene legges i statsrådskuffen for godt!

RØD★UNGDOM

Rød Ungdom har hatt landsmøte!

AKP gratulerer **Bjørnar Eide Moxnes** som ny leder og ønsker ham lykke til! **Marijke Berdahl** gikk av som leder. AKP takker henne for innsatsen, og er glad for at hun fortsatt sitter i sentralstyret!

Landsmøtet vedtok utdanningspolitisk program og dokumentet Fundamental feminisme. Fram mot høsten skal organisasjonen slåss mot Clemet og de nasjonale prøvene. Se www.sosialisme.no for flere uttalelser.

AKP
Osterhausgata 27
0183 OSLO
Nettstad: www.akp.no

Telefon: 2298 9060
E-post: akp@akp.no
Konto: 0530 11 89356
ISSN: 1503-4062 (avis)
1503-4070(pdf)

Ansvarleg utgjevar: Sentralstyret i AKP
Trykkeri: Media Øst Trykk
Ansvarleg redaktør: Jorun Gulbrandsen
E-post: redaksjonen@akp.no

Redaksjonen avslutta
20. april 2004

akp.no – avisa til Arbeidernes kommunistparti

«Målet menn aldri vil bomme på»

Bathroom Mania er et nederlandsk firma som lager det diverse gjenstander til bad og do. De har nå laget et produkt som er omtalt i to tusen artikler bare på internettet. Bare en av omtalene vi fant, protesterer.

Produktet er urinaler formet som en kvinnemunn. Det er venta at mennene skal glede seg over å pisse inn mellom kvinnens røde lepper. Urinalet heter "Kisses" – kyss. Bathroom Mania beskriver det slik: "Kisses – det sexy urinalet, gjør et daglig gjøremål til en rødme (blushing) erfaring! Dette målet vil menn aldri bomme på!"

Produktet ble kjøpt inn av Virgin Air, et amerikanske flyselskap, som

skulle montere urinalene på John F. Kennedy flyplass, i sin nye salong for rike flypassasjerer.

Men så kom protestene. Et nettsted samla underskrifter: "Stopp Virgin Airways seksuelle trakassering og fornærmelse av kvinner". I slutten av mars erklærte flyselskapet at de hadde fått så mange reaksjoner at de ikke kunne ha doene likevel. Viktig seier i kampen mot kvinnehaterdoer!

Men doene finnes. Og de nesten 2000 begeistra omtalene i aviser og på nettsteder er en pekepinn på at de vil dukke opp nye steder. Kommer de til Norge, organiserer vi protester!

"Målet menn aldri vil bomme på" ...
www.bathroom-mania.com/urinoir/kisses.html

Nirmal Brahmachari har gitt ut en diktsamling på Internasjonalt forlag. Samlinga heter *Dikt mot krig/Poems against War* og er skrevet på engelsk og norsk. Boka koster 100 kroner og bestilles fra AKP

Supermakta og dens løpegutter
Gjentar som papegøyer:
Krig mot terrorisme

Forsømt skitten bløff

Faktisk er de sjøl de farligste
Topp-terrorister verden
noen gang
Har sett

De må styrtes!

Da vil undertrykte fredsduer
Kunne fly over gravene deres
Mot blå himmel i en verden
Fri fra alle terrorhandlinger
og bomber

Av Nirmal Brahmachari:
gjendiktet av Kjersti Ericsson

Sommeren kommer før du aner det! Kryss av i almanakken:

RØD SOMMERLEIR

STRAND LEIRSTED VED SANDEFJORD
SØNDAG 11. JULI TIL FREDAG 16. JULI

2004

Foreløpig planlagte emner:

- Venstresida, taburettene og valget 2005
- Ny EU-kamp under oppseiling
- Pensjonsran, sjukehuskamp, tynning av arbeidsmiljøet
- Vold mot kvinner i klasseperspektiv og internasjonalt perspektiv
- Splittelsen i AKP-RV ved slutten av 1980-tallet
- Fengsel og straff
- Anti-krig og anti-imperialisme
- Hva skjer med skolen? Mathias Hunskaar Furevik

Priser:

Voskne: 1.600 kr, ungdom/student: 1.100 kr Pioner: 1.000 kr, barn (3-6 år): 600 kr

KALENDER

Musikalen (ML)

Musikalen (ML) skal på turné til 7 byar 1.-9. Mai. Sjå etter om dei kjem til ditt nærområde på www.sosialisme.no/ml

Vårleirar i Raud Ungdom

Det vert vårleirar i Oslo og Bergen i slutten av mai. Ta kontakt med Raud Ungdom på telefon 2298 9070 og www.sosialisme.no

Regionskonferansar i UMEU

Ungdom mot EU skal ha regionkonferansar for alle interesserte over heile landet i mai, Les meir på umeu.no, og sjå etter om det er ein konferanse nær deg.

Sumarleir –

Natur og Ungdom

Tid: 3. - 8. august
Stad: Tangen
Pris: 900 kroner (telt) eller 1100 kroner (inne)
Ring 97 04 02 66 eller send e-post til sommerleir@nu.no for meir informasjon.
www.nu.no

Sumarleir –

Ungdom mot Narkotika

UMN har sumarleir i veke 32 – meir informasjon www.umn.no

Abonner på akp.no –
få avisa rett heim i
postkassa.

Det er gratis å
abonnera.

ring
22 98 90 60

epost
akp@akp.no

Røde Fane

Nytt nummer no
Nr 2-2004

Tore Sivertsen: EU-kampen. Trude Malte Thomassen: Kommersialisering av drikkevanet. Bjørgulf Clausen: Folketrygden er god økonomi. Rolf Rynning Hansen: SVs knefall for pensjonsreformen. Kapittel 1 i pensjonsreformen. Ingrid Baltzersen: Sionismen i Israel i dag. Lars Akerhaug: Sannheten bak muren. Arne Byrkjeflot: 20 000 industriarbeidere ofret for Eu og en feilslått pengepolitikk. Jan Erik Skretteberg: Tsjetsjenia - kva no? Dennis O'Neil: Bring Them Home Now! Sigrid Angen: Tidsklemmmedebatten – hvem lurer hvem?

Du kan tinga Røde Fane frå
Røde Fane
postboks 124 Sentrum
3257 Larvik
epost: eness@online.no

Røde Fane kommer med minst 4 nummer i året. Du kan få eit prøveabonnment ved å senda 100 kroner til gironr 6276.05.28108.